

عنوان مقاله:

بررسی توسعه کالبدی شهرها با استفاده از مدل های کمی آنتروپی شانون، هلدرن و موران (مورد پژوهی: شهر کاشمر)

محل انتشار:

فصلنامه توسعه پایدار محیط جغرافیایی، دوره 1، شماره 4 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

جواد عبدی تربقان - گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم زمین، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

مظفر صرافی - گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم زمین، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

محمدتقی رضویان - گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم زمین، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

شهر پدیده‌ای است که به واسطه فعالیت‌های انسانی و طبیعی مدام در حال تغییر در ابعاد مختلف است. تغییرات ابعاد کالبدی شهر دارای اهمیت بالایی است که در دو الگوی اصلی پراکنده و فشرده رخ می‌دهد. هدف این پژوهش شناخت پایداری یا ناپایداری الگوی توسعه کالبدی شهر کاشمر می‌باشد. روش تحقیق مورد استفاده توصیفی-تحلیلی است. برای سنجش رشد کالبدی شهر، مدل‌های کمی ضریب آنتروپی شانون، موران و هلدرن استفاده شده است. همچنین جهت تحلیل الگوی فضایی پارامترهای رشد شهری از تکنیک اتوکورلیشن فضایی استفاده گردیده است. نتایج نشان می‌دهد که کاشمر از نظر رشد کالبدی، طی بیست سال اخیر، با رشد نسبتاً نامناسب و ناکارآمد روبه‌رو بوده است. چنانکه می‌توان الگوی رشد پراکنده یا گسترش افقی بی‌رویه را برای این شهر متصور شد. ضریب آنتروپی شانون برای سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۹۰ به ترتیب $36598/1$ و $36731/1$ می‌باشد که نشان از رشد افقی طی یک دهه است. همچنین نتایج مدل هلدرن نشان می‌دهد که طی دوره مذکور، از مساحتی که به پهنه شهر کاشمر اضافه گردیده است، از مجموع صد درصد افزایش، ۴۵ درصد ناشی از افزایش جمعیت بوده است و ۵۴ درصد ناشی از افزایش سرانه کل شهری که نشان از ناپایداری است. نتایج اتوکورلیشن فضایی برای چهار متغیر جمعیت، خانوار، واحد مسکونی و تراکم نیز نشان می‌دهد که بیشترین عدد شاخص موران مربوط به تراکم به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل در نحوه توسعه شهر است و نشانگر توزیع خوشه‌ای و نرمال نبودن توزیع این متغیر در پهنه شهر است. پایین‌ترین شاخص نیز مربوط به خانوار است که به طور نسبی دارای توزیع نرمال‌تری است.

کلمات کلیدی:

الگوی رشد کالبدی شهر، پراکندگی شهری، توسعه پایدار، شهر فشرده، کاشمر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1269584>

